

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS LAISVŲJŲ EKONOMINIŲ ZONŲ PAGRINDŲ
ĮSTATYMO NR. 1-976 8 PAKEITIMO STRAIPSNIŲ ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-
4636(2) (TAP-20-771) (TAIS-20-771)**

2020-05-20 Nr. NV-1376

Vilnius

Rengėjas: Ekonomikos ir inovacijų ministerija.

Tikslas: pateikti Seimui išvadą dėl Seimo nario S. Gentvilo inicijuoto Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo pakeitimo projekto, kuriuo siūloma:

- išbraukti galiojančias nuostatas, kad laisvosiose ekonominėse zonose (LEZ) įmonėms yra draudžiama ūkinė komercinė veikla, susijusi su kenksmingu poveikiu aplinkai, pavojingų ir radioaktyviųjų medžiagų gamyba, perdirbimu, laikymu, nukenksminimu, taip pat aplinkai pavojingų medžiagų gamyba, deginimas. Vietoj išbraukiamų nuostatų siūloma nustatyti, kad zonose draudžiama tik tokia ūkinė komercinė veikla, kuri susijusi su kenksmingu poveikiu aplinkai, kai dėl tokios veiklos, taikomų teisės aktų nustatyta tvarka atlikus poveikio aplinkai vertinimą, yra priimamas sprendimas, kad veika neatitinka aplinkos apsaugos, visuomenės sveikatos, nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos, gaisrinės saugos ir/ar civilinės saugos teisės aktų reikalavimų. Anot pataisų iniciatoriaus, dėl procesų/technologijų modernizavimo būtina įgyvendinti įstatymo projekte numatytus pakeitimus, kurie leistų anksčiau laikytinas pavojingas medžiagas aplinkai ar žmonių sveikatai, naudoti LEZ įmonių veikiančiuose procesuose, jei yra įvertinama, kad galima užtikrinti visišką pavojaus panaikinimą. Tokiu būdu bus užtikrintas naujų technologijų naudojimas įvairiuose LEZ veikiančių įmonių procesuose. Taip pat atkreiptas dėmesys, kad yra vykdomos poveikio aplinkai vertinimo procedūros, kurios nustato ar veikla yra pavojinga, žalinga, kenksminga ir negali būti vykdoma, todėl galiojančios nuostatos yra perteklinės ir nebėra aktualios;
- galiojančią nuostatą “Statiniai ir infrastruktūros objektai, esantys valstybės (savivaldybės) nuosavybe, gali būti išnuomoti arba parduoti zonos valdymo bendrovei” papildyti nuostata, kad „Zonoje esantys infrastruktūros objektai zonos valdymo bendrovės prašymu gali būti perduodami valstybės (savivaldybės) ar atitinkamas viešąsias paslaugas teikiančių įmonių nuosavybei ar priežiūrai“, nes LEZ valdytojų tikslas yra tenkinti LEZ investuotojų bei įsikūrusių zonos įmonių poreikius bei kurti ir plėtoti jiems reikalingą aplinką, infrastruktūros kontekste, tad tą dalį infrastruktūros, kuria naudojasi ne tik zonos įmonės, bet ir kiti tretieji asmenys, būtų tikslinga perleisti savivaldybių ar savivaldybių įmonių, faktiškai teikiančių paslaugas, priežiūrai.

Esama situacija:

- LEZ yra draudžiama veikla, susijusi su kenksmingu poveikiu aplinkai, susijusi su pavojingų ir radioaktyviųjų medžiagų gamyba, perdirbimu, laikymu, nukenksminimu, taip pat aplinkai pavojingų medžiagų gamyba, deginimas;
- statiniai ir infrastruktūros objektai, esantys valstybės (savivaldybės) nuosavybe, gali būti išnuomoti arba parduoti zonos valdymo bendrovei.

Esmė: nepritarti Laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymo pataisoms dėl šių priežasčių:

- įvertinus LEZ teritorijose esančių išvystytų sklypų trūkumą, akivaizdu, kad investicijos LEZ turėtų būti prioriterizuotos atsižvelgiant į ribotas valstybės galimybes taikyti lengvatas bei suteikti išvystytus valstybinės žemės sklypus investuotojams, todėl LEZ teritorijose turėtų būti skatinamos į aukštą pridėtinę vertę, netaršios ir į integralią ekonomiką orientuotos investicijos;
- Kauno ir Klaipėdos LEZ yra išsidėsčiusios visiškai greta gyvenamųjų vietovių, todėl gyventojai, kurie įsikūrė netoli LEZ, turėjo teisėtų lūkesčių, susijusių su šiose teritorijose galiojančiais draudimais vykdyti tam tikrą veiklą;
- nenustatyta, kas galėtų priimti sprendimus dėl valstybės (savivaldybės) turto perdavimo minėtiems subjektams ir kam reikalingas bendrovės prašymas, jeigu infrastruktūrą ji valdo nuosavybės teise pardavimo sandorių pagrindu, ir kuriomis atvejais infrastruktūros objektai būtų perduoti nuosavybėn, o kuriais tik priežiūrai. Be to, tokie reikalavimai galėtų būti taikomi bet kokių, ne tik bendro naudojimo, infrastruktūros objektų perdavimui. Todėl pateikti pasiūlymai išplečia reguliavimo sritį ir LEZ bendrovės galimybes.

Derinimas:

- derinta su Aplinkos, Finansų, Teisingumo, Vidaus reikalų ministerijomis;
- Aplinkos ministerija derino be pastabų, į Finansų ir Teisingumo ministerijų pastabas atsižvelgta;
- Lietuvos laisvųjų ekonominių zonų asociacijos pateiktos pastabos įvertintos derinimo pažymoje;
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė 2020 m. gegužės 19 d. išvadoje Nr. NV-1372 pateikė pastabų ir pasiūlymų dėl išvados projekto patobulinimo.

Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos.

Dalykinio vertinimo išvada: siūlome projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, prieš tai aptarus Tarpinstituciniame pasitarime, iki kurio rengėjai įvertins Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir pasiūlymus išvados projektui patobulinti.

